

νερώνων την δύναμιν του και διὰ τῆς φαινομένης ταύτης ἐγκαταλείψεις γυμνάζων τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ὑπομονῇ. Διὰ τοῦτο λοιπὸν μὴ ἀθυμήσῃς.

ΑΠΟ ΤΑ ΑΝΘΗ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΛΟΓΟΥ

Γ.

Και ποῖα μὲν ἦσαν τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πρώτου μέρους τοῦ λόγου τοῦ Ἀπ. Πέτρου; πῶς διετέθησαν ὅπλα δὴ οἱ ἀκροαταὶ καὶ τί εἶδους συναισθημάτων ἤρχισαν νὰ γενῶνται ἐν τῇ ψυχῇ ἐκάστου ἐκ τῶν πρώτων τοῦ λόγου, — ὁ ἱερός συγγραφεὺς δὲν ἀναφέρει. Ἄν κρίνωμεν ὅμως ἐκ τῆς ἀρχῆς τοῦ δευτέρου μέρους τοῦ λόγου του, ὅπου μεταβάλλει ὕψος, ἐπομένως καὶ τόνον φωνῆς, ἐπὶ τὸ ἐπιεικέστερον καὶ οἰκειότερον· καὶ ὄχι μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ προσχγορεύει αὐτοῦς διὰ τοῦ « Ἄνδρες Ἰσραηλῖται — προσφωνήσεως τιμητικωτάτης διὰ πάντα Ἰουδαίον. Ἄν καλῶς μελετήσωμεν καὶ πρὸς ἄλλα ἀντιπραχάλλωμεν καὶ συγκρίνωμεν τὸ αὐστηρὸν καὶ διακριτικὸν «**τοῦτο ὑμῶν γνωστὸν ἔστω καὶ ἐνωτίσασθε τὰ ῥήματά μου**» πρὸς τὸ σεμνὸν καὶ ἐπιεικὲς τοῦ δευτέρου μέρους «**ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους**» — λογικῶς ἀγόμεθα νὰ πραχθεῖν ὅτι, ἀμεσον ἀποτελεσμα τοῦ πρώτου μέρους τοῦ λόγου τοῦ Ἀπ. Πέτρου ὑπῆρξεν ἡ **κατάπληξις** τῶν ἀκροατῶν· καὶ ἀκολούθη τούτου ἡ ἐξέγερσις καὶ ἀφύπνισις ἐν αὐτοῖς τῆς συνειδήσεως· ἡ ἀπαλλαγὴ τῆς συνειδήσεως ὑπὸ τῶν πιεζόντων αὐτὴν ἀγρίων παθῶν, ἡ ἀποτίναξις αὐτῶν ἡ ἀπελευθέρωσις αὐτῆς. Ἐπέτυχε λοιπὸν τοῦ σκοποῦ καὶ ἐπιτυχίῳ τοῦ ποθημένου, εἰσέρχεται εἰς τὸ κύριόν του θέμα, τὸ ὅποιον συντομωτάτα ἀναπτύσσει ὡς ἑξῆς:

« Ἄνδρες Ἰσραηλῖται, ἀκούσατε τοὺς λόγους τούτους· Ἰησοῦν τὸν Ναζωραῖον, ἄνδρα ἀπὸ τοῦ Θεοῦ ἀποδεδειγμένον εἰς ὑμᾶς δυνάμει καὶ τέρατι καὶ σημεῖοις οἷς ἐποίησε δι' αὐτοῦ ὁ Θεὸς ἐν μέσῳ ὑμῶν, καθὼς καὶ αὐτοὶ οἴδατε; τοῦτον τῇ ὀριζμένη οὐσίῃ καὶ προγνώσει τοῦ Θεοῦ ἐκδοτὸν λαβόντες, διὰ χειρῶν ἀνόμων προσπήξαντες, ἀνελίετε· ὃν ὁ Θεὸς ἀνέστησε λύτας τὰς ὕδινας τοῦ θανάτου, καθότι οὐκ ἦν δυνατόν κρατεῖσθε αὐτὸν ὑπ' αὐτοῦ. Διὸ γὰρ λέγει εἰς αὐτὸν προφητῶν τὸν **Κάθρον** ἐνώπιόν μου διὰ παντός, ὅτι ἐκ δεξιῶν μου ἔστιν ἵνα μὴ σαλευθῶ διὰ τοῦτο εὐφράνθη ἡ καρδίά μου καὶ ἠγαλλιάσασθαι ἡ γλῶσσά μου, ἔτι δὲ καὶ ἡ σὰρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι, ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχὴν μου εἰς ἄδου, οὐδὲ δώσεις τὸν ὄσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν· ἐγνώριστάς μοι ὁδοὺς ζωῆς, πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου».

Ἄς κάμωμεν ἐνθάδε τὸν πρώτον σταθμὸν, ἀφ' οὗ ἄλλως τε καὶ ἡ ὑπόθεσις, ὁ σκοπὸς τοῦ λόγου, οἱ λόγοι οὗτοι εἶνε: τ. ἔ. μετὰ τὴν ἀφύπνισιν ἢ διέγερσιν καὶ μετὰ τὴν διέγερσιν ἢ ἀνάστασις. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν οὐδὲν ἕτερον ἐπεδίωξεν ὁ ῥήτωρ ἢ νὰ ἀφύπνισα ἀπὸ τοῦ θανάτου τῆς ἀμαρτίας τοὺς ἀκροατάς του· νὰ ἐξεγερῇ αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ ληθάργου τῶν κακῶν. Διὸ καὶ γοργῶ ἀλλὰ καὶ σταθερῶ τῷ ῥήματι δαίνει πρὸς τὸ τέρμα· πρὸς τὸ κέντρον τοῦ Μυστηρίου τῆς

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΕΘΑΥΜΑΤΟΥΡΤΗΣΕΝ ΩΣ ΘΕΑΝΘΡΩΠΟΣ

Κάθε ἄνθρωπος κρίνεται καὶ ἀποκαλύπτεται ὄχι μόνον ἐκ τῶν λόγων του ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἔργων του, καθ' ὅτι λόγοι καὶ ἔργα εἶναι δύο ἄνθη ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ φυτόμενα, ἐκ τοῦ αὐτοῦ χυμοῦ τρεφόμενα καὶ τὸν αὐτὸν καρπὸν παράγοντα. Ἐπομένως δεόν νὰ ἐξετάσωμεν καὶ τὸν Χριστὸν ἂν καὶ ἐκ τῶν ἔργων Του ἀποδεικνύεται ὡς Θεάνθρωπος. Πᾶς ἄνθρωπος δορᾷ ἐντὸς ὀριζμένου κύκλου κατ' ἀνάγκην ὃν ἀδυνατεῖ νὰ ὑπερπηδήσῃ ἢ διασπάσῃ καὶ ἂν ἐπιμείνῃ συντριβεται πρὸ τῶν ἀδυσωπῆτων τῆς φύσεως νόμων. Μόνον ὁ Χριστὸς ἀποτελεῖ ἐξαίρεσιν τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος. Δυνατὸν ὁ ἄνθρωπος ὑποβοηθούμενος ὑπὸ τῆς τέχνης ἢ ἐπιστήμης ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῶν φυσικῶν δυνάμεων μετὰ μακρὰν καὶ ἐπίμονον ἐργασίαν νὰ ἐπιφέρῃ κάποιαν ἀλλοίωσιν εἰς τὴν μορφήν τῶν ὄντων, ποτὲ ὅμως καὶ εἰς τὴν οὐσίαν. Μόνον ὁ Χριστὸς ἔχει τελείαν ἐλευθερίαν δράσεως καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς συνδρομῆς, ἀλλ' αὐθωρεῖ καὶ διὰ μόνου τοῦ λόγου Του ὑποτάσσει τοὺς φυσικοὺς νόμους καὶ μεταβάλλει ὄχι μόνον τὴν μορφήν ἀλλὰ καὶ τὴν οὐσίαν τῶν ὄντων ἡτοιθαυματούργει. Περιπατεῖ ἐπὶ τῶν κυμάτων, ἐπιτιμᾷ τοὺς ἀνέμους καὶ σιγοῦν, θεραπεύει αὐθωρεῖ ἐκ γενετῆς τυφλοὺς, ἀνιστᾷ νεκροὺς ἐκ τοῦ τάφου κ.λ.π. Τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἱστορικὰ γεγονότα ἀναμφισβήτητα. Οἱ Φαρισαῖοι ἐκίνησαν πάντα λίθον ἵνα τὰ διαψεύ-

θεῖας ἐνταρκώτερος, πρὸς τὴν πηγὴν τῆς ζωῆς, πρὸς τὴν ἀνάστασιν, ἢ ἔποια εἶνε τὸ τέρμα καὶ ὁ σκοπὸς παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ λόγου. Σπεύδει λοιπὸν πρὸς τὸ τέρμα ἵνα πληροφορήτῃ αὐτοὺς ὅτι «οὕτως ἔδει παθεῖν τὸν Χριστὸν καὶ ἀναστῆναι ἐκ νεκρῶν τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ — ἵνα συναναστήσῃ καὶ ἡμεῖς, πεσόντας τῇ ἀμαρτίᾳ — καὶ κηρυχθῆναι ἐπὶ τῷ ὀνόματι Αὐτοῦ μετάνοιαν καὶ ἄφεσιν ἁμαρτιῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἀρχάμενον ἀπὸ Ἱερουσαλῆμ. 2) Ἴνα «ἀπαγγεῖλῃ αὐτοῖς μετανοίας ἔργα πράσσοντος» καὶ 3) ἵνα διαμικρτύρεται αὐτοῖς «οὐδὲν ἐκτὸς λέγων ὧν τε οἱ προφηταὶ ἐλάλησαν μελλόντων γενέσθαι καὶ Μουσῆς εἰ παθητὸς ὁ Χριστός, εἰ πρῶτος ἐξ ἀναστάσεως νεκρῶν, φῶς μέλλει καταγγέλλειν τῷ λαῷ καὶ τοῖς ἔθνεσιν. — ὅπως ἂν ἔλθωσι καιροὶ ἀναψύξεως ἀπὸ προσώπου τοῦ Κυρίου», ἐπὶ τοὺς πιστεύοντας «καὶ ἐξαλείψει ἀπ' αὐτῶν ὁ Θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, καὶ ὁ θάνατος οὐκ ἔσται ἔτι, οὔτε πένθος οὔτε κραυγὴ οὔτε πόνος οὐκ ἔσται ἔτι· ὅτι τὰ πρῶτα ἀπῆλθον. (Ἀκολουθεῖ)